

Saxo Grammaticus

Danmarks krønike

oversat af
Fr. Winkel Horn

BOG 3:

Hød og Balder

Adels' Broder Hød, der, som før meldt, var Kong Gevars Fostersøn, tog nu efter Hjartvar Styret i begge Riger. For at det, som timedes ham, bedre kan forstaas, vil jeg begynde fra Begyndelsen af; thi det, som tildrog sig i de sidste Aar af hans Liv, træder smukkere og fyldigere frem, naar man ikke forbigaar de første i Tavshed. Da Hødbrod var bleven fældet af Helge, tilbragte hans Søn Hød sin Barndom hos sin Fosterfader Kong Gevar, og da han var kommen til Skjels Aar og Alder, overgik han i Legemsstyrke sine Diebrødre og jævnaldrende, og derhos var han vel forfaren i alskens Idrætter, saasom Svømning, Bueskydning og Brydning. Han var saa smidig, som han efter sin Alder kunde være, og lige saa øvet, som han var stærk. I Henseende til Sjælens Evner og Anlæg var han langt forud for sine unge Aar. I at spille paa Luth og Lyre havde han ikke sin Overmand, og Hakkebræt og Lire og alskens Strængeleg var han ogsaa dreven i, saa han ved sine Toner kunde vende Menneskenes Følelser, som han vilde, og forstod at vække Glæde eller Sorg, Medlidenhed eller Harme i deres Sjæle, saa han snart kildrede deres Øren, snart fyldte dem med Skræk. Gevars Datter Nanna fandt Behag i alle disse Ynglingens Færdigheder og fattede Elskov til ham. Man ser jo nemlig tit, at unge Mænds Dyder er nok til at vække Møers Attraa, og at de tager til Takke med Bravhed, selv hvor det skorter paa Tække, thi Elskovs Veje er mangfoldige; til nogle baner et smukt Ansigt Vej, til andre Dyd og atter til andre Idrætter; nogle vinder Kjærlighedens Gunst ved høvisk Væsen, nogle ved Fagerhed, og modige Mænd saarer ikke Pige hjærter mindre end smukke Mænd.

Men nu hændte det, at Odins Søn Balder fik Nanna at se, en Gang hun var i Bad, og dette Syn fyldte ham med uslukkelig Elskov; hendes dejlige Legemes Herlighed og hendes straalende Fagerhed tændte hans Sjæl i Brand, thi intet opflammer Lidenskaben saa stærkt som Fagerhed. Da han nu frygtede for, at Hød især vilde staa hans Attraa imod, besluttede han at dræbe ham, for at han uhindret kunde tilfredsstille sin utaalmodige Elskovs Trang.

Ved samme Tid før Hød paa Jagten vild i Taagen og kom til et Sted, hvor nogle Skovmør havde deres Jomfrubur. De hilste ham ved Navn, og han spurgte da, hvem de var, hvortil de svarede, at de raadede for Lykken i Krig, thi de var tit usynlig til Stede i Kampen og ydede hemmelig deres Venner Hjælp til at vinde den attraaede Sejr, de kunde nemlig, efter som de fandt for godt, berede Sejr eller Nederlag, sagde de. Derhos fortalte de ham, hvorledes Balder

var bleven opflammet til Elskov ved at se hans Diesøster Nanna i Bad, men formanede ham til, hvor grumt han end havde Aarsag til at hade ham, ikke at udæske ham til Kamp, thi han var en Halvgud, der i Løndom var runden og guddommelig Sæd. Saa snart Hød havde faaet dette at vide, forsvandt Huset pludselig, og han stod ene under aaben Himmel, uden Tag over Hovedet, midt ude paa Marken. Han undrede sig især over Pigernes pludselige Flugt, over Stedets Omskiftelighed og over, at Huset var et rent Skyggebillede; han vidste nemlig ikke, at hvad der var foregaaet omkring ham, blot var Blændværk og tomt Gjøglespil.

Da han kom hjem, fortalte han Gevar, hvorledes han var faret vild, og hvorlunde der var bleven drevet Gjæk med ham, og bejlede derhos strax til hans Datter. Hertil svarede Gevar, at han med Glæde vilde føje ham, hvis han ikke var bange for at paadrage sig Balders Vrede ved at give ham et Afslag, thi han havde først været hos ham i samme Ærind, og hans Legem var saa stærkt og helligt, at Sværd ikke bed paa det. Han vidste nu alligevel ét Sværd, sagde han, der kunde give Balder Banesaar, men det var godt gjemt; det tilhørte en Skovtrold ved Navn Miming, og han havde ogsaa en Arming, der ved en hemmelig og vidunderlig Magt bevirkede, at dens Ejermands Rigdom stadig voxede, men Vejen til Stedet, hvor disse Ting fandtes, var ufarbar og fuld af Hindringer, saa det var ikke let for noget Menneske at komme derhen; paa største Delen af den herskede der desuden til Stadighed en usædvanlig stærk Kulde. Derfor skulde han spænde Rener for sin Vogn, for at de hurtig kunde føre ham over de i Frost stivnede Fjælde. Naar han var kommen til Stedet, skulde han rejse sit telt saaledes vendt fra Solen, at dets Skygge faldt paa Hulen, Miming holdt til i, og at det selv ikke laa i Skygge, for at Mørket ikke skulde skræmme Trolden fra at gaa ud. Paa den Maade vilde han kunne faa fat i Armingen og Sværdet, af hvilke den første skaffede Rigdom, det andet Sejr, saa at begge Dele var kostelige Klenodier for den, som ejede dem. Saaledes talte Gevar, og Hød var ikke sen til at gjøre, som han sagde, rejste sit Telt paa den Maade, der var bleven ham anvist, og tilbragte Nætterne med at ligge paa Lur og Dagene med at gaa paa Jagt, saa han hverken Nat eller Dag fik Søvn i sine Øjne, men delte Døgnet imellem at gruble over Tingene og at skaffe Midler til Livets Ophold. Som han saaledes en Nat igjennem sad mat og døsig med Sindet opfyldt af Bekymringer, saa han Troldens Skygge falde over sit Telt; han kastede sit Spyd efter ham, saa han faldt, og da han ikke mægtede at fly, bandt han ham og afæskede ham med de grummeste Trusler Sværdet og Armingen. Trolden var ikke sen til at kjøbe sit Liv ved at give ham, hvad han forlangte, thi det gælder for alle, at Livet gaar fremfor alt andet, intet plejer at være de dødelige dyrebarere end det. Med de vundne Klenodier vendte Hød nu hjem, glad over sit lille, men kostelige Bytte.

Da Geld, Kongen i Sachsland, fik Nys om, at Hød havde vundet disse Klenodier, eggede han ved jævnlige Overtalelser sine Mænd til at fratage ham dette herlige Bytte, og omsider gav de efter og udrustede i al Skyndsomhed en Flaadé. Gevar, som var fremsynet og overmaade forfaren i Spaadomskunsten, havde forudset dette, kaldte Hød for sig og bød ham, naar han kom i Slag med Geld, taalmodig at tage imod hans Pile og ikke begynde at afskyde sine, før han saa', at Fjenden ikke havde flere tilbage, og saa skulde han desuden bruge Stavnleer og med dem hugge Skibene i Stykker og trække Hjælmene og Skjoldene fra Krigerne. Hød fulgte hans Raad, og det stod han sig ved. Han bød sine Mænd rolig finde sig i Gelds første Angreb og blot dække sig med Skjoldene, thi i den Dyst skulde Sejren vindes ved Taalmodighed,

sagde han. Fjenden sparede nu ikke i nogen Maade paa Spyd og Pile og blev blot des hidsigere til at overdænge Hød med sine Kastevaaben, jo taalmodigere han mærkede, at han tog imod dem; kun faa af dem gav Saar, en Del af dem blev siddende i Skjoldene, en Del i Skibsplankerne, og adskillige gik helt forgjæves og gjorde slet ingen Fortræd. Høds Krigere havde nemlig gjort, som deres Konge bød, og dannet en fast Skjoldborg, som Pilene tørnede imod, og adskillige af dem prellede med et svagt Stød af imod Skjoldbulerne og faldt i Vandet. Da hele Gelds Forraad var sluppet op, og han saa', at Fjenden med stor Ivrighed sankede hans egne Vaaben op og sendte ham dem tilbage, lod han et rødt Skjold hejse op i Mastetoppen, hvilket var Fredstegn, og bjærgede Livet ved at overgive sig. Hød tog imod ham med et mildt Ansigt og venlige Ord og besejrede ham ikke mindre ved sit høviske Væsen end ved sin Snildhed.

Ved den samme Tid sendte Helge, Kongen i Helgeland, Gang efter Gang Bud til Finnernes og Bjarmernes Konge Guse for at bejle til hans Datter Thora, eftersom den, der véd med sig selv, at han staar paa svage Fødder, er nødt til at søge Støtte hos andre. Det var nemlig ellers paa den Tid Skik, at unge Mænd, naar de bejlede, selv talte deres Sag, men Helge havde en Skade i Munden, som gjorde, at han undsaa sig for at bruge den hjemme, endsige blandt fremmede, efter som man jo helst vil dølgge sine Lyder, thi jo mere aabenbare Legemsbrøst er, des tungere er de at bære. Guse lod kun haant om denne hans Bejlen og svarede, at den, der stolede saa lidt paa sig selv, at han maatte lade andre bejle for sig, ikke var værdig til at indtræde i Ægtestand. Da Helge fik det Svar, bad han saa mindelig Hød, som han vidste havde en sleben Tunge, om at tage sig af hans Sager og lovede i sin Iver til Gjengjæld at gjøre alt, hvad han forlangte af ham. Hød lod sig bevæge ved den unge Mands indtrængende Bønner, rustede en Flaade og drog med den til Norge for at sætte igjennem med Magt, hvad han ikke kunde opnaa ved Ord. Da han med den sødeste Veltalenhed havde talt Helges Sag, sagde Guse, at han vilde spørge sin Datter, hvad hun mente derom, for at det ikke skulde se ud, som om han med stræng faderlig Myndighed paa Forhaand havde afgjort Sagen imod hendes Vilje, og da han lod hende kalde og spurgte, om hun vilde have den Mand, der bejlede til hende, og hun svarede Ja, fæstede han hende til Helge. Saaledes fik Hød ved sin søde og flydende Veltalenhed Guse til at lukke Ørene op, skjønt han før havde stoppet dem til, for hvad han bad om.

Medens dette gik for sig i Helgeland, drog Balder med Vaaben i Haand ind i Gevars Land for at kræve Nanna til Brud. Da Gevar sagde, at han maatte spørge Nanna, hvad hun selv mente om den Ting, talte han Pigen til med de fagreste og sødeste Ord, og da han ingen Vegne kunde komme dermed, vilde han endelig vide, hvad Grunden var til hendes Afslag. Hun svarede, at en Gud ikke kunde ægte et Menneske, det forbød den overvælted Forskjel paa deres Natur; Guderne gjør jo endogsaa undertiden selv Ende paa saadanne Ægteskaber og bryder Baandet imellem Folk, der er saa ulige stillede; der kunde heller ikke finde nogen stadig Forening Sted imellem Væsener af saa vidt forskjellig Art, eftersom Smaafolks Lykke altid bliver krank hos Storfolk. Rigdom og Armod kunde ikke bo under Tag sammen, og der kunde ikke sluttes nogen fast, gyldig Pagt imellem den rige Fugl og den fattige Fugl. Endelig kunde det, der hører Jorden til, ikke spændes sammen med det, der hører Himlen til, imellem dem havde Tingenes indbyrdes stridige Natur ved deres Oprindelse sat et uoverstigeligt Skjel,

eftersom der er en uendelig Afstand imellem et dødeligt Menneske og en i Herlighed straalende Guddom. Med saadanne Spidsfindigheder afviste hun Balders Bønner og gav snildt Grunde for sin Vægning ved at inklade sig paa dette Ægteskab.

Da Hød fik dette at vide af Gevar, beklagede han sig stærkt for Helge over Balders Frækhed. Ingen af dem vidste ret, hvad der var at gjøre, og de lagde længe Raad op sammen. I Modgang er det altid godt at have en Ven at tale med, thi selv om det ikke afvender Ulykken, lindrer det dog Sorgen. Efter at de havde drøftet forskellige Anslag, fik Modet Overtaget, og de gav sig til at holde Søslag med Balder. Det blev en Kamp imellem Guder og Mennesker, thi Odin og Thor og hele Gudernes hellige Hærskare stred for Balder, saa i den Dyst brødes guddommelige og menneskelige Kræfter med hinanden. Hød, hvis Brynje intet Sværd kunde bide paa, brød ind i Gudernes tætteste Fylkinger og fo'r saa drabeligt frem, som det er muligt for et Menneske over for Guder. Men Thor svang sin tunge Kølle saaledes, at ethvert Skjold, den ramte, splintredes, og opfordrede lige saa stærkt Fjenderne til at gaa imod ham som sine Stalbrødre til at værges sig; intet Vaaben eller Værges holdt Stand imod hans Slag, hvad han ramte knustes, hverken Skjolde eller Hjælme stod sig mod hans vældige Kølle, ingen var saa stor eller stærk, at han jo maatte bukke under for ham. Sejren vilde da ogsaa være tilfalden Guderne, hvis ikke Hød, da hans Fylking begyndte at vige, hurtig var løbet frem og havde gjort Køllen ubrugelig ved at hugge Skaftet over paa den. Da Guderne havde mistet det Vaaben, gav de sig strax paa Flugt. Man skulde ikke tro, at Guder kunde overvindes af Mennesker, hvis de gamle ikke forsikrede det, men for Resten var de jo mere Guder af Navn end virkelige Guder, vi kalde dem blot saa, fordi Hedningerne gjorde det, ikke fordi de virkelig var det.

Balder reddede sig ved at løbe sin Vej, og Sejrherrene sønderhuggede nogle af hans Skibe og borede Resten i Sænk; ikke tilfreds med at have overvundet Guder lod de deres Grumhed gaa ud over, hvad der var tilbage af Flaaden, og styrede deres ulyksalige Krigslyst ved at ødelægge den; Medgang øger jo for det meste Overmodet. Havnen, hvor Slaget stod, minder endnu ved sit Navn om Balders Flugt. Sachserkongen Geld, der faldt i det samme Slag, gav Hød en herlig Ligfærd; han lod bygge et Baal til ham af Skibe og lagde ham der oven paa Ligene af hans Skibsfolk og lod ikke blot en prægtig Gravhøj opkaste over hans Aske, Resterne af det kongelige Lig, men fulgte det ogsaa til Jorden med alle Æresbevisninger. Derefter vendte han, for at ikke yderligere Gjenvordigheder skulde trække hans Giftermaal i Langdrag, tilbage til Gevar og holdt sit med Længsel attraaede Bryllup med Nanna, hvorpaa han efter at have skjænket Helge og Thora rige Gaver, førte sin Brud hjem til Sverige, i lige saa høj Grad æret af alle paa Grund af Sejren, som Balder var bleven til Latter ved sin Flugt.

Da de svenske Stormænd en Stund efter drog til Danmark for at betale Skal, fik Hød, der for sin Faders udmærkede Fortjenesters Skyld var bleven kaaret til Konge af sine Landsmænd, en Prøve paa Lykkens Ustadighed, thi han blev overvunden i et Slag af Balder, som han selv kort i Forvejen havde overvundet, og maatte flygte til Gevar, saa at den Sejr, han havde vundet som Undersaat, blev ham fravristet som Konge. Efter at have vundet denne Sejr lod Balder for at skaffe Vand, hans Krigere kunde læske deres Tørst med, grave dybt i Jorden i Haab om at finde nye Kilder; Vandet vældede ogsaa frem, og de tørstige Krigere satte Mundene til de sprudlende Væld rundt omkring. Man holder for, at Navnet paa disse Kilder

endnu lever i Folkemunde, saa at Sporene af dem endnu ikke er helt udslettede, skjønt det fordums Væld nu er udtørret. Om Nætterne blev Balder stadig saa stærkt plaget af Marer i Nannas Skikkelse, at han faldt i en Sot, der tog saaledes paa ham, at han ikke kunde støtte paa Benene, hvorfor han begyndte at vænne sig til at age i Vogn eller Kærre, naar han færdedes ude. Saa stærkt var hans Hjærte opfyldt af Elskov, at han næsten helt svandt hen, og han syntes, at Sejr ingen Ting havde at betyde for ham, naar den ikke bragte ham Nanna som Bytte.

Frø bosatte sig nu ogsaa som Gudernes Statholder ikke langt fra Upsal, hvor han i Steden for den gamle Maade at ofre paa, der havde været brugt i saa mange Hundrede Aar og af saa mange Folk, indførte en ny sørgelig og gruelig Slags Ofre; han bragte nemlig Guderne vederstyggelige Ofre ved at lade Mennesker slagte til deres Ære.

Imidlertid havde Hød faaet at vide, at Danmark var uden Høvding, idet Rolv var bleven dræbt af Hjartvar, som strax havde maattet bøde derfor med Livet. Her havde Tilfældet bragt ham, hvad han knapt havde kunnet haabe, sagde han, thi baade havde Rolv, som han selv burde have dræbt, fordi Rolvs Fader Helge havde raadet hans Fader Hødbrod Bane, nu faaet sin Straf af en anden, og ved en uventet Lykkens Gunst havde der nu ogsaa aabnet sig en Lejlighed for ham til at bemægtige sig Danmark, thi naar man rigtig undersøgte Forfædrenes Stamtavler, viste det sig, at han havde lovligt Arvekrav paa dette Rige. Derpaa drog han til Sjælland med en stor Flaade for at benytte sig af den Gunst, Lykken i Øjeblikket bød ham, og bemægtigede sig Havnen Isøre. Her mødte den danske Almue ham og kaarede ham til Konge, og da han kort efter fik at vide, at hans Broder Adils, som han havde sat til at herske over Sverige, var død, forenede han Sverige med Danmark. Adils fik forøvrigt et skammeligt Endeligt; thi da han i sin Hjærtensglæde over Rolvs Død fejrede denne med et Gjestebud, drak han saa overstadig, at han pludselig døde og saaledes ved en styg Død maatte bøde for sin hæslige Umaadelighed, saa at han i sin overvættes Glæde over en andens Død selv voldte sin egen.

Da Hød var draget hjem til Sverige, kom Balder ogsaa til Sjælland med en Flaade, og da han baade havde Ry for at være en berømmelig Kriger og en ypperlig Høvding, gik Danskerne strax ind paa alt, hvad han forlangte, og lod ham tage Styret. Saa vægelsindede var vore Forfædre! Hød drog da atter fra Sverige og begyndte en farlig Krig med ham. En svar Dyst blev det, de førte om Overtaget, thi de var begge opsatte paa at vinde Riget, og Enden blev, at Hød maatte fly; han tyede over til Jylland, hvor han slog sig ned i en lille By, som han opkaldte efter sit Navn. Da Vinteren var leden, drog han ganske alene over til Sverige igjen, stævned sine Stormænd til sig og sagde, at han var kjed af Livet nu, da det var gaaet saa skjævt for ham, at Balder to Gange havde sejret over ham. Derpaa tog han Afsked med dem alle, søgte hen til vanskelig tilgængelige Egne, hvortil der hverken førte Vej eller Sti, og vankede om i Udørkener, hvor ellers aldrig noget Menneske satte sin Fod. Det gaar jo nemlig gjærne saa, at den, som hjemsøges af Sorg, han ingen Trøst kan finde for, tyr til fjærne og afsides Steder, som om det kunde hjælpe til at fordrive Sorgen, og at den, der har tunge Bekymringer, ikke kan finde sig i at færdes blandt Mennesker, saa højt elsker Sorgen Ensomhed, og den, som er syg paa Sjælen, finder mest Behag i Snavs og Urenlighed. Hød havde haft for Skik at sidde

paa Toppen af et meget højt Bjærg og afgive sine Kjendelser, naar Folk kom og raadspurgte ham, og de, som nu søgte ham forgjæves der, klagede over hans Ørkesløshed, alle skjældte med de haardeste Ord over hans Fraværelse.

Men da Hød en Stund havde vanket om i vildsomme Egne og var kommen igjennem en Skov, hvor Mennesker ellers aldrig færdedes, kom han til en Hule, hvor nogle ukjendte Møer holdt til, som viste sig at være de samme, som i sin Tid havde givet ham hans Kjortel, som Vaaben ikke bed paa. Da de spurgte, hvorfor han var kommen did, fortalte han dem, hvor ulykkelig det var gaaet ham i Krigen, sagde, at de havde sveget ham, og begyndte at jamre sig over den kranke Skæbne, han havde haft, og den Vaande, han var i, og at beklage sig over, at det havde føjet sig helt anderledes for ham, end de havde lovet. Dertil svarede Skovmøerne, at skjønt han kun sjælden var gaaet af med Sejren, havde han dog voldt sine Fjender lige saa stort Tab, som han selv havde lidt, og ikke anrettet mindre Mandefald blandt dem end de blandt hans Folk. Forøvrigt var Sejren ham vis, dersom han kunde faa fat i en overmaade sød Spise, som Balder havde opfundet til at øge sine Kræfter med; kunde han blot berøve sin Fjende denne styrkende Mad, vilde intet falde ham svært.

Da Hød hørte det, fik han strax igjen svært Mod paa at kriges med Balder, skjønt det maatte tykkes saare vanskeligt at angribe Guder med jordiske Vaaben. Der var ogsaa dem af hans Folk, som holdt for, at det ikke vilde være raadeligt for ham at give sig i Krig med Guder; men saa umaadelig ophidset var hans Sind, at al Ærbødighed for deres ophøjede Væsen var forsvundet af det; thi hos tapre Mænd faar ikke altid Fornuften Bugt med Hidsigheden, stundom faar Dumdristigheden Overtaget over Besindigheden. Maaske har Hød ogsaa betænkt, at de ypperste Mænds Magt tit staar paa de svageste Fødder, og al liden Tue kan vælte stort Læs.

Balder samlede nu Danskerne og rykkede imod Hød for at holde Slag med ham. Da der var faldet en umaadelig Mængde, næsten lige mange paa hver Side, gjorde Natten Ende paa Kampen. Omtrent ved den tredje Nattevagt gik Hød, uden at nogen vidste det, ud for at udspejde Fjenden; thi han kunde ikke sove for den Bekymring, den overhængende Fare holdt ham i, som det jo for det meste gaar, at Sindets overvættes Bevægelse hindrer Legemet i at finde Hvile, og Sjælens Uro ikke tillader Legemet at falde til Ro. Da han var kommen ind i Fjendens Lejr, fornam han, at de tre Møer, der bragte Balder den hemmelighedsfulde Spise, havde forladt Lejren. Han kunde følge deres Spor i Duggen og løb efter dem og kom saaledes omsider til det Hus, de holdt til i. Da de spurgte, hvem han var, sagde han, at han var Harpespiller, og gav dem strax Syn for Sagn, thi da de rakte ham en Harpe, og han havde stemt den, slog han Strængene og spillede saaledes for dem, at han kildrede deres Øren med de lifligste Toner. Disse Møer havde tre Snoge, hvis Gift de plejede at blande i den styrkende Spise, de lavede til Balder; de fik dem til at gabe, og saa randt der en Mængde Edder fra dem ned i Spisen. De to af Møerne vilde i deres Venlighed have budt Hød at spise af den; men den ældste af dem forbød dem det og sagde, at det vilde være Svig imod Balder, om de øgede hans Fjendes Kræfter. Han sagde dertil, at han ikke var Hød selv, men hans Stalbroder, og Møerne var da saa venlige ikke blot at lade ham nyde noget af Spisen, men ogsaa at skjænke ham et dejligt skinnende Bælte, som bragte Sejr i Kamp. Da han nu gik samme Vej tilbage,

som han var kommen ad, mødte han Balder og saarede ham saaledes i Siden, at han blev liggende halv død. Da dette spurgtes, gjenlød hele Høds Lejr af hans Krigeres Fryderaab, og Danskerne kærede og klagede over den Skæbne, der var overgaaet Balder. Da denne grant skjønnede, at det led mod Døden med ham, begyndte han, opflammet af de Smerter, hans Saar voldte ham, Dagen efter Kampen igjen, og medens den rasede, lod han sig i en Bærestol føre om i Slaget, for at han ikke skulde faa Ord for at have søgt en uhæderlig Død i sit Telt. Natten efter anbenbarede Hel sig for ham i en Drøm og sagde, at Dagen efter skulde han hvile i hendes Favn. Og det var intet tomt Drømmevarsel, thi da Tredjedagen var leden til Ende, døde Balder af de overvættets Pinsler, hans Saar voldte ham. Hans Krigsfolk holdt en kongelig Ligfærd efter ham og opkastede en Høj over ham. Denne Høj gav nogle Mænd i vore Dage - deres Formand hed Harald - sig en Gang ved Nattetid til at grave i, fordi de som Følge af det Ry, der gik af den Begravelse, der i gammel Tid havde fundet Sted, haabede at finde Skatte i den; men de blev pludselig slagne af Skræk og opgav deres Forehavende. Det syntes dem nemlig, som der pludselig fra Højens Top, som de havde gravet igjennem, brød en vældig brusende Vandstrøm frem, der med den voldsomste Fart overskyllede Markerne nedenfor og rev alt med, hvad der kom i Vejen for den. Forskrækkede over dens Voldsomhed kastede de deres Hakker og tog Flugten til alle Sider i den Tro, at det frembrydende Væld vilde rive dem bort med sig, i Fald de længere vedblev med deres Forehavende. Saaledes drev den Skræk, dette Steds Skytsaander pludselig indjog de, unge Mennesker, dem til at opgive deres Griskhed og tænke paa deres Frelse og lærte dem at lade de Skatte, de higede efter, i Stikken og at tage Vare paa deres Liv. Det er nu sikkert nok, at denne fremvældende Vandstrøm var et Blændværk og ingen Virkelighed, ikke opstaaet i Jordens Indvolde, men frembragt ved Gjøglekunster; thi Naturen lader ikke Kilder vælde frem paa slige tørre Steder. Men siden den Tid har alle som Følge af Rygtet om den Gravning ladet Højen ligge i Fred. Derfor véd man ikke, om der er Skatte gjemt i den, eftersom der ikke siden Haralds Tid er nogen, der har dristet sig til at grave i dens dunkle Grund.

Odin søgte nu, uagtet han ansaas for den øverste Gud, til Spaamænd og Sandsigere og alle andre, som han havde hørt lagde sig efter at se ind i Fremtiden, for at faa at vide, hvorledes han skulde tage, Hævn for sin Søn; thi saadan en ufuldkommen Gud har for det meste menneskelig Bistand nødvendig. En Finne ved Navn Rostjov forudsagde: ham da, at han med Rind, en Datter af Ruthenernes Konge, skulde avle en anden Søn, der skulde hævne sin Broders Bane, thi Guderne havde bestemt, at deres Medbroder skulde hævnnes af denne sin endnu ufødte Broder. Da Odin havde hørt det, trak han Hatten ned over Øjnene, for at ingen skulde kjende ham, og drog til den nævnte Konge og gav sig i Krigstjeneste hos ham. Kongen gjorde ham til sin Krigsøverste, og med den Hær, han fik at raade over, vandt han den herligste Sejr over Fjenden, og som Følge af den Tapperhed, han havde vist i Kampen, blev han en af Kongens allerbedste Venner og blev overøst ikke mindre med Gaver end med Æresbevisninger. Kort Tid efter drev han ganske alene Fjendernes Fylking paa Flugt og vendte tilbage ikke blot som Budbringer om dette vidunderlige Nederlag, men ogsaa som den, der havde anrettet det. Alle undrede sig over, at én Mands Kræfter havde været nok til at vinde saa stor en Sejr over utallige, og da han nu, stolende paa den Fortjeneste, han saaledes havde indlagt sig, hemmelig aabenbarede Kongen sin Elskov, tog denne med den største

Velvilje imod hans Bejlen, men da han saa, glad herover, bad Pigen om et Kys, gav hun ham en Kindhest i Steden.

Hverken den Spot eller den Skade, denne Forsmædelse havde bragt over ham, fik ham imidlertid til at opgive sit Forehavende. Aaret efter kom han nemlig, eftersom han ikke med Skam vilde opgive, hvad han til al begynde med havde været saa opsat paa, tilbage til Kongsgaarden i en ande Dragt. De han traf paa, skulde nu have ondt ved at kjende ham igjen, thi sine virkelige Ansigtstræk havde han udvisket med Smuds, og han havde dækket sin gamle Skikkelse med et Lag af Uhumskhed. Han kaldte sig Rost og sagde, at han var dreven i Smedehaandværket, og ved at smede adskillige Ting i Kobber med stor Kunstfærdighed lagde han i den Grad sin Dygtighed for Dagen, at Kongen gav ham en Mængde Guld og bød ham gjøre Kvindesmykker deraf. Han smedede da alskens Smykker, og saa forærede han Pigen et Armbaad, der var endnu kunstfærdigere gjort end alt det andet, og nogle lige saa herlige Ringe. Men Lede lader sig ikke overvinde, hvor megen Umag man end gjør sig derfor; da han bad Rind om et Kys, fik han en Næsestyver; thi Gaver agtes kun ringe, naar den, som giver dem, er ilde lidt; kjærkomment er kun, hvad der rækkes af Vennehaand, saa hvad Gaven er værd for den, der faar den, kommer for det meste an paa, hvem Giveren er. Den stivsindede Pige tvivlede ikke om, at den gamle havde en Ræv bag Øret og ved sin foregivne Gavmildhed kun vilde opnaa at faa sin Lyst styret, saa hun maa have været lige saa skarpsindig som ubøjelig, eftersom hun opdagede, at der laa Svig bag hans Venlighed, og at hans Gavmildhed dækkede over uhøviske Lyster. Hendes Fader gav hende mange onde Ord, fordi hun ikke vilde tage ham til Mand, men hun, som kun med Afsky kunde tænke paa at gifte sig med en Gamling, sagde, at Piger ikke burde forhaste sig med at tage en Mand i Favn, saa længe de var unge, og gav saaledes sin Ungdom til Paaskud for sin Uvilje imod dette Giftermaal.

Men Odin, som vidste, at intet hjælper Kjærligheden til at naa sit Maal mere end Udholdenhed, drog for tredje Gang til Kongen, skjønt han nu to Gange havde lidt den Tort at blive saa forsmædelig afvist. Han paatog sig atter en ny Skikkelse og gav sig denne Gang ud for at være forfaren i alskens krigerske Idrætter, hvilket ikke blot Elskov, men ogsaa Lyst til at aftvætte den Forsmædelse, han havde lidt, drev ham til. De, der i gamle Dage var drevne i Gjøglekunster, formaaede saaledes med Lethed at paatage sig forskellige Skikkelser og give sig ud for hvad det skulde være. De kunde foruden deres naturlige Udseende give sig Skin af at have hvilken Alder de vilde, og Gamlingen gav da nu de fornøjeligste Prøver paa sin Kunst ved frejdig at give sig i Dyst ridt med de dygtigste. Men heller ikke dette kunde bøje Pigens stride Sind; thi den, som først har fattet stærk Lede til en, lader sig sjælden vende til Elskov. Da han, inden han red bort, vilde tage et Kys fra hende, gav hun ham saadant et Puf, at han gik forover og slog Hagen i Jorden; men saa rørte han strax ved hende med et Stykke Bark, hvorpaa der var ristet Tryllevens, og deraf blev hun ligesom helt vanvittig, og med den ringe Hævn for den Forsmædelse, hun nu saa mange Gange havde tilføjet ham, lod han sig nøje.

Odin opgav dog endnu ikke sit Forehavende; thi den Tro, han havde til sin Højhed, indgjød ham stadig Haab; han klædte sig i Kvindeklæder og drog ufortrøden til Kongen for fjerde Gang. Kongen tog ham i sin Tjeneste, og han viste sig ikke blot som et flittigt Tyende, men var ogsaa noget raa af sig; da han imidlertid gik i Kvindeklæder, troede de fleste, at han virkelig

var en Kvinde. Han kaldte sig Vegge og gav sig ud for at forstaa sig paa Lægekunsten og gav ogsaa de største Prøver paa sin Dygtighed deri. Omsider fik han Tjeneste i Dronningens Fruerstue som Prinsessens Terne og blev sat til at to hendes Fødder om Aftenen, saa han havde Lejlighed til at klappe hende baade paa Lægge og Laar. Og eftersom Lykken er omskiftelig, skjænkede Tilfældet ham nu, hvad han ikke havde kunnet opnaa ved List. Det hændte nemlig, at Pigen blev syg og maatte søge Lægehjælp, og for at komme sig maatte hun kalde den til Hjælp, som hun havde vraget, og lade sig frelse af den, hun bestandig havde baaret Afsky for. Efter at han paa det nøjeste havde undersøgt Sygdommens Kjendetegn, foreskrev han hende en Lægedrik, for at hun saa hurtig som muligt kunde faa Bugt med den, men den var saa besk, sagde han, at hun ikke vilde kunne gaa den Kur igjennem, hvis hun ikke lod sig binde, thi det gjaldt om at drive Sygdomsstoffet ud af hende, og det sad dybt inde. Da hendes Fader hørte det, bød han strax, at Pigen skulde bindes i sin Seng og taalmodig finde sig i alt, hvad Lægen gjorde ved hende; han lod sig nemlig narre af Kvindedragten, som den gamle betjente sig af til at skjule sin haardnakkede Snedighed med. Saalunde fik Odin Lejlighed til at sætte sin Vilje igjennem med hende, thi da han saa' sit Snit, lod han Lægedom være Lægedom og styrede sin Lyst, førend han tænkte paa at jage Feberen paa Flugt, idet han benyttede sig af hendes Svaghed, eftersom han af Erfaring vidste, at naar hun var rask, kunde han ingen Vegne komme med hende. Jeg maa dog hertil uden Fortrydelse bemærke, at der er to Meninger om den Ting; thi somme sige, at da Kongen saa', hvor Lægen led af Elskov, og at han ingen Vegne kom til Trods for alle de Anstrængelser, han gjorde sig baade legemlig og aandelig, syntes han, at han ikke burde narres for sin vel fortjente Løn, og gav ham Lov til hemmelig at favne Pigen. Saa vidt kan en Faders Ukjærlighed over for sit Afkom gaa, naar Vreden faar Bugt med den naturlige Mildhed. Da Datteren siden gjorde Barsel, skammede han sig da ogsaa og fortrød sin Vildfarelse.

Da Guderne, som havde deres Hovedsæde i Byzanz, skjønnede, at Odin havde besmittet sin guddommelige Værdighed ved saaledes paa forskellig Maade at have sat sin Anseelse til, besluttede de at udelukke ham af deres Forsamling. De fratog ham ikke blot Herredømmet, men skilte ham ogsaa ved den Ære og Tilbedelse, han var Gjenstand for hjemme, og jog ham i Landflygtighed, idet de ansaa det for bedre, at deres skammelige Høvding mistede sin Magt, end at den almindelige Gudsdyrkelse vanhelligedes, og de, som var uskyldige, blev indviklede i en andens Brøde og kom til nt bøde for, hvad han havde forbrudt. De indsaa nemlig, at de, som de havde forført til at yde dem guddommelig Ære, foragtede dem i Steden for at adlyde dem, da det blev bekjendt, hvilken Tort der var overgaaet den øverste Gud, at de skammede sig over dem i Steden for at tilbede dem, ansaa Gudsdyrkelsen for Helligbrøde og de fastsatte højtidelige Tempelskikke for barnagtige Tossestreger. De havde saa at sige Døden for Øjnene, var opfyldte af Frygt og mente, at den enes Synd vilde komme over alles Hoved, og for at han ikke skulde drive den almindelige Gudsdyrkelse i Landflygtighed, dømte de derfor ham dertil og gjorde ikke blot en Mand ved Navn Oller til deres Høvding, men tildelte ham ogsaa guddommelig Værdighed, som om det var lige nemt at gjøre en Mand til Høvding og til Gud. Og skjønt de foreløbig kun havde kaaret ham til Ypperstepræst, gav de ham fuld guddommelig Ære og Myndighed, for at han ikke skulde faa Ord for blot at forvalte en andens Embede, men i alle Maader være hans lovlige Efterfølger, og for at gjøre hans Anseelse

fuldkommen, gav de ham ogsaa Odins Navn, for ved den Gunst, det nød, at forebygge Misfornøjelse med den skete Forandring. Da Oller havde indtaget Forsædet i Gudernes Raad i en halv Sned Aar, ynkedes de omsider over de tunge Kaar, Odin fristede i sin Landflygtighed, og mente, at nu var han bleven straffet haardt nok, hvorfor de atter drog ham op af Skarnet og indsatte ham i hans fordums Herlighed, eftersom Tiden nu ogsaa havde udvisket den Skamplet, han havde faaet paa sig, skjønt somme mente, at han var uværdig til nogen Sine mere at nyde guddommelig Anseelse, fordi han ved sine Forklædninger og ved at paatage sig Kvindegjerning paa det forsmædeligste havde skamskjændet sit Guddomsnavn. Der er da ogsaa dem, som siger, at han kjøbte sin tabte Værdighed igjen i dyre Domme ved at smigre for somme af Guderne og formilde somme ved Gaver, og at det kostede ham svære Penge igjen at opnaa den Hæderspost, han havde beklædt. Om man vil vide, hvor meget han gav derfor, faar man spørge dem, der har bragt i Erfaring, hvor meget en Guddomsbeslilling koster; jeg maa bekjende, at jeg ikke ved det saa nøje. Da Oller var bleven fordreven fra Byzanz af Odin, drog han til Sverige, hvor han, som om han var kommen til en helt ny Verden, søgte at bringe sit Ry paa Fode igjen; men Danskerne slog ham ihjel. Rygtet fortæller, at han var saa dreven i Trolddomskunster, at han, naar han skulde over Havet, i Steden for Skib betjente sig af en Knokkel, som han havde rislet Galdresange paa, og at han paa den Maade kom lige saa hurtig af Sted, som om han havde roet sig frem.

Da Odin igjen havde opnaaet sin guddommelige Værdighed, vandt han saadan Ære og Anseelse, at dens Glans bredte sig over alle Lande, saa alle Folk ansaa ham for Lyset, der var vendt tilbage til Verden, og der ikke var noget Sted paa hele Jordens Kreds, hvor man ikke bøjede sig for hans Guddomsmagt. Da han fik Nys om, at hans Søn Bue, som han havde avlet med Rind, lagde sig ivrig efter Krigsvæsenet, kaldte han ham for sig, bød ham mindes sin Broders Død og opfordrede ham til hellere at tage Hævn over Balders Banemænd end krige med Folk, der ingen Ting havde gjort ham, eftersom Kamp sømmer sig bedst og bringer mest Held, naar den har en Guderne velbehagelig Grund i et retfærdigt Ønske om Hævn.

Imidlertid spurgtes det, at Gevar svigefuldt var bleven tagen af Dage af sin Statholder Gunne. Hød rustede sig da af alle Kræfter for at hævne hans Død, fangede Gunne, kastede ham paa et Baal og brændte ham levende til Straf for, at han ved Nattetid var kommen bag paa Gevar og havde brændt ham inde. Efter saaledes at have hævnnet sin Fosterfaders Død satte han hans Sønner Herlet og Gerit til at raade over Norge. Derefter stævnedes han sine Stormænd til Tinge og sagde dem, at i den Krig, han nu skulde til at føre med Bue, vilde han komme til at lade Livet, hvilket ikke var noget, han havde en usikker Formodning om, men havde tilforladelige Spaamænds Ord for. Han bad dem derfor om at lade hans Søn Rørik blive Konge efter ham, for at ikke onde Mennesker skulde mage det saa, at Kongemagten gik over til fremmede og ukjendte Slægter. Han vilde føle større Glæde ved at vide, at hans Søn skulde være hans Eftermand, end Sorg ved Tanken om sin nær forestaaende Død, sagde han. Det føjede de ham strax i, og derefter holdt han Slag med Bue og faldt. Men Bue havde ingen Glæde af Sejren; thi han blev saa haardt saaret, at hans Krigere maatte skiftes til at bære ham paa Skjold hjem fra Slaget, og Dagen efter døde han under stor Pine af sit Saar. Den ruthenske Hær holdt en prægtig Ligfærd efter ham, opkastede en mægtig Gravhøj over hans

Lig og gav den Navn efter ham, for at saa ypperlig en Ungersvend ikke alt for hurtig skulde gaa Efterslægten af Minde.

Rørik, Hardvendel og Fenge

Kurerne og Svenskerne fik nu i Sinde at angribe Danmark, som de hvert Aar plejede at bringe Skat, som om Høds Død havde løst dem fra deres Skatskyldighed; det gav ogsaa Slaverne Mod til at falde fra, og flere andre Folk blev fra Undersaatter til Fjender. For at afværge denne Uret kaldte Rørik Danskerne under Vaaben, mindede dem om Forfædrenes Bedrifter og opflammede dem ved kraftig Formaning til at vise sig som tapre Mænd. For ikke at føre Krig uden at have en Høvding, som de saa', de ikke kunde undvære, valgte Fjenderne sig en Konge, og efter at have lagt to Afdelinger af deres Hær i Skjul rykkede de frem i aaben Mark med Resten. Men Rørik lod sig ikke narre af deres List. Da han saa', at hans Flaade var kommen ind i en snæver og grund Vig, lod han den føre af Grunden og ud paa Dybet, for at Fjenden ikke skulde angribe den fra forskellige Sider, medens den sad fast i Dyndet. Derhos bød han en Del af sine Folk om Dagen at holde sig i Skjul, hvorfra de uventet skulde falde over Fjenderne, naar de angrub hans Skibe, saa kunde det være, sagde han, at de selv faldt i den Grav, de havde gravet for ham. De Fjender, der laa i Baghold, vidste ikke, hvor forsigtig Danskerne havde baaret sig ad, og var ubesindige nok til at gjøre et Udfald og blev alle dræbte. Resten af Slaverne, som ikke vidste noget om det Nederlag, deres Stalbrødre havde lidt, kunde ikke begribe, hvorfor Rørik tøvede saa længe, og efter at de længe havde ventet på ham i Tvivl og Uvished, og det Dag for Dag faldt dem besværligere, besluttede de omsider at angribe ham med deres Flaade.

Der var iblandt dem en Mand, som udmærkede sig ved sin høje Væxt og var en stor Troldkarl. Da de fik Øje paa Danskernes Rækker, sagde han til dem: "Lad en Kamp paa Tomandshaand gaa forud for det almindelige Nederlag, for at de manges Fare kan forebygges ved, at nogle faa opofrer sig. En saadan Dyst vil jeg ikke undslaa mig for, om nogen af jer drister sig til at gaa imod mig, men jeg forlanger, at der skal stilles ét Vilkaar, som jeg vil udtrykke saaledes: Sejrer jeg, er vi for Fremtiden fri for Skat, bukker jeg under, udredes Skatten som hidtil til eder, saa at jeg enten som Sejrherr befri mit Fædreland for Trældomsaaget eller, i Fald jeg bliver overvunden, lægger det paa det. Hvordan Lykken end følger sig, byder jeg mig selv som Borgen og Sikkerhed for, at det bliver, som jeg har sagt". En af Danskerne, hvis Mod var større end hans Legemsstyrke, spurgte, da han hørte det, Rørik, hvad den skulde have i Løn, som optog den Kamp, der udæskedes til. Rørik havde sex Armbaad, der dannede en uopløselig Knude, idet de var saaledes snoet ind i hverandre, at de ikke kunde skilles ad. Dem lovede han den, der turde paatage sig den Dyst, men Ungersvenden, som ikke stolede paa Lykken, svarede: "I Fald jeg kommer godt derfra, Kong Rørik, vil jeg overlade til din Gavnildhed at lønne mig derfor og lade dig selv bestemme Sejrens Pris; men hvis det nu ikke gaar efter Ønske, hvad Løn mener du da at skylde den overvundne, hvis Lod enten bliver den grumme Død eller tung Skjændsel, thi det er de Følgesvende, Svagheden plejer at faa, det er

de Overvundnes Sold, hvad andet end den største Vanære venter dem? Hvad Løn udredes der, hvad Tak ydes der den, der ikke vinder Tapperhedens Løn? Hvem fletter Kranse til den, der bukker under i Strid, hvem rækker ham Sejrspris? Tapperhed, ikke Afmagt tilkjendes Prisen, og den, der ikke har Lykken med sig, vinder ingen Hæder; Tapperhed faar Ros og Ære, Uheldet følges enten af en uhæderlig Død eller af et Liv i Skjændsel. Jeg ved ikke, til hvilken Side Krigslykken vil vende sig, og vil derfor ikke dumdristig anmasse mig til at begjære en Løn, om hvilken jeg ikke ved, om den med Rette tilkommer mig, thi den, som ikke er vis paa Sejren, bør ikke tilegne sig Sejrherrens visse Løn. Saa længe det er uvist, hvad Udfald Sagen faar, vil jeg ikke kræve Sejrskransen, som om jeg havde fortjent den. Jeg vil ikke tage imod Guld og Gods, der lige saa godt kan blive mig Dødsens som Livsens Sold. Det er Daarskab at gribe efter umoden Frugt og at ville plukke den, før man ved, om man har Ret dertil. Denne min Haand skal enten bringe mig Sejr eller Død". Efter at have talt saalunde, hug han til Fjenden med sit Sværd, men hans Lykke var ringere end hans Mod, thi han blev slaaet tilbage og faldt for det første drøje Hug. Det var et bedrøveligt Syn for Danskerne, men Slaverne gjorde stor Stads af deres sejrrige Landsmand og tog imod ham med festlige Danse. Dagen efter tren han igjen frem for Danskerne og udæskede dem ligesom forhen, hvad enten nu den nys vundne Sejr havde gjort ham hovmodig, eller han var begjærlig efter at vinde en ny; thi han troede, at det var Danskernes tapreste Mand, han havde fældet, og at ingen anden af dem havde Mod til at kæmpe med ham. Han stolede paa, at han ved den ene Kæmpes Fald havde lammet hele Hærens Kræfter og tænkte, at intet mere vilde falde ham vanskeligt, hvad han saa end prøvede paa, thi intet nærer Hovmod mere end Held, og Medgang er den kraftigste Spore for Overmod.

Det gik Rørik nær til Hjærte, at én Mands Frækhed skulde lamme hele Hærens Mod, at Danskerne, der havde vundet saa stor Navnkundighed ved deres Sejre, ikke blot blev overmodig behandlede, men ligefrem skammelig ringeagtede af dem, de for dum havde overvundet, og at der iblandt saa mange Krigere ikke fandtes nogen, der havde saa frejdigt Mod eller saa stærk en Haand, at han fik Lyst til at ofre sin Velfærd for sit Fædreland. Denne Danskernes skammelige Sendrægtighed raadete en Mand ved Navn Ubbe Bod paa ved sin Højsindethed. Han var slørre og stærkere end de fleste og dygtig i Trolddomskunster. Han spurgte ogsaa med velberaad Hu om, hvad han skulde have i Kampløn, og Kongen lovede ham Armbaadene. "Hvor kan jeg stole paa dit Løfte", sagde Ubbe, "naar du selv beholder Kampprisen i Hænde i Steden for at give en anden den i Forvaring? Lad en komme hid og tage den i sin Varetægt, for at du ikke siden skal tage dit Løfte tilbage; thi urokkelig Vished om Kampens Løn opflammer Kæmpernes Mod". Det er nu sikkert nok, at han blot sagde dette for Spøg, thi kun Tapperhed drev ham til at afværge sit Lands Forsmædelse; men Rørik, som troede, at det var Griskhed, der lagde ham de Ord i Munden, og ikke vilde have Skin af imod kongelig Sæd at ville tage sin Gave tilbage eller at tilbagekalde sit Løfte, vilde da, som han stod der paa Skibet, med et vældigt Kast slynge Armbaadene over til ham. Det mislykkedes nu for ham paa Grund af den store Afstand, han satte for lidt Kraft paa, saa Armbaadene naaede ikke saa langt hen, som de skulde, og faldt i Vandet, og heraf fik han Tilnavn og blev kaldt Rørik Slyngebaand. Dette gav Anledning til, at Ubbe gav et stort Bevis paa sin Tapperhed; thi det, at han gik glip af sin Løn ved, at den gik til Bunds, fik ham ikke til at opgive

sit dristige Forehavende, for at det ikke skulde faa Udseende af, at hans Tapperhed var i Gjerrighedens Sold. Derfor higede han ivrig efter at komme til at slaas og viste, at han var mere opsat paa at gjøre, hvad hæderligt var, end optagen af Vindesyge, at han satte Tapperhed over Griskhed, og at den tillidsfulde Fortrøstning, han havde, ikke havde sin Grund i Haab om Belønning, men i Højsind. Der blev strax afstukket en Kreds, Krigerne flokkedes om den, Kæmperne tørnede sammen med Bulder og Gny, og Tilskuerne raabte deres forskjellige Ønsker om Stridens Gang i Munden paa hverandre. De to Kæmper var Fyr og Flamme og gav hinanden Hug paa Hug, til de faldt, saa Kampen og begges Liv fik Ende paa én Gang. Jeg tænker, at Lykken føjede det saa, for at ingen af dem skulde faa Ære og Gammen af den andens Død. Men dette Udfald fik Oprørerne til at falde til Føje over for Rørik, og de betalte atter Skat som hidtil.

Ved samme Tid satte Rørik Brødrene Hardvendel og Fenge, hvis Fader Gervendel havde været Høvedsmand i Jylland, ved Styret samme Steds. Efter at han havde været Høvedsmand i tre Aar, havde Hardvendel vundet saa stor Navnkundighed ved sine Vikingetog, at Kong Koll i Norge, der var skinsyg paa ham for hans Bedrifter og Ry, kom paa de Tanker, at det vilde være en stor Hæder for ham, om han ved at overvinde ham kunde fordunkle den Glans, der vidt og bredt stod om denne Vikings Navn. Efter at have sejlet vidt og bredt omkring og spejdet efter ham stødte han omsider paa hans Flaade. Der laa en Ø midt ude i Havet, og ved den havde de to Vikinger lagt til med deres Skibe, hver paa sin Side af den. Kysten var saa fager, at de begge fik Lyst til at gaa i Land, og Egnens Dejlighed lokkede dem længere og længere ind i Landet, hvor de vankede om i de grønne Lunde og Skove, og der traf det sig saa, at de mødte hinanden ganske ene. Hardvendel tog da først til Orde og spurgte Kong Koll, hvilken Maade han helst vilde slaas med ham paa; selv syntes han bedst om, at der var saa faa med dertil som muligt, sagde han. Tvekamp var bedre end nogen anden Slags Kamp skikket til at vinde Sejr ved Tapperhed; thi i den havde man kun sit eget Mod at stole paa, eftersom fremmed Hjælp var udelukket. Koll undrede sig over Ungersvendens kjække Ord og svarede: "Eftersom du overlader til mig at vælge, hvorledes vi skulle kæmpe, mener jeg, at vi gjør bedst i at slaas paa Tomandshaand uden Forstyrrelse af andre; thi baade kræver den Kamp maade mest Mod og fører hurtigst til Sejr, det er vi ganske enige om, og den Mening er vi komne til af os selv, hver for sig. Men eftersom Udfaldet er uvist, bør vi love at behandle hinanden høvisk, og ikke lade os saaledes rive med af vor Lidenskab, at vi undlader at vise hinanden den sidste Ære. Vort Sind er nu opfyldt af Had, men det bør dog ogsaa have Plads til Kjærlighed, at den, naar Tiden kommer, kan at løse Naget, thi ihvorvel der er Splid imellem vore Sjæle, bør dog Naturens Ret forsone os, den knytter et Baand imellem os, hvor stor den Avind end er, som skiller os ad. Lad det derfor være en hellig Aftale imellem os, at den, som sejrer, sørger for den overvundnes Ligfærd; thi det er Høviskhedens sidste Pligt, som ingen retsindig Mand unddrager sig. Begge vore Hære skulle uden Nag i Endrægtighed røgte dette Hverv. Efter Døden bør al Avind være forbi, ved Graven bør Fjendskabet høre op. Lad os ikke være saa grumme, at vi forfølge hinanden hinsides Graven, om der end var Had imellem os i levende Live. Det vil være en Ære for Sejrherren, at han giver den overvundne en prægtig Ligfærd; thi den, der giver sin døde Fjende, hvad der tilkommer ham, vinder de efterlevendes Kjærlighed, og den, der beflitter sig paa at vise

Høvishhed imod den hedengangne, overvinder de levende ved sin Kjærlighedsgjerning. Der er ogsaa en anden ikke mindre sørgelig Skæbne, nemlig at man undertiden vel beholder Livet, men bliver lemlæstet; den, hvem det overgaar, mener jeg, man bør være lige saa villig til at tage sig af som den, Døden rammer. Det hænder ofte, at man slipper fra Kampen med Livet, men efter at have sat sin Førlighed til, og det regnes for en tungere Skæbne end Døden; thi naar man er død, er alting glemt, men Krøblingen kan ikke slippe bort fra sit lemlæstede Legeme. Den Ulykke bør der ogsaa raades Bod paa. Lad os derfor være enige om, at dersom en af os bliver lemlæstet, faar han af den anden ti Mark Guld i Skadeserstatning; thi byder Kjærlighed os at ynkes over andres Ulykker, hvor meget mere bør man da ikke ynkes over sine egne? Enhver bør sørge for sit Legems Tarv; den, der undlader det, er for Selvmorder at regne".

Efter at de havde givet hinanden Haanden herpaa, begyndte de Kampen; hverken det, at de mødtes for første Gang, eller den vaargrønne Skovs Fagerhed afholdt dem fra at krydse Sværd med hinanden. Hardvendel, som i sin overvættes Hidsighed var mere opsat paa at angribe sin Fjende end paa at skjærme sit eget Legeme, kastede Skjoldet og svang Sværdet med begge Hænder. Hans Dristighed fik sin Løn; thi efter at han havde hugget saa længe paa Kolls Skjold, at der ikke var stort tilbage af det, hug han den ene Fod af ham, og det blev hans Banesaar. Som aftalt var, gav han ham en kongelig Ligfærd og lod opkaste en prægtig Høj over ham. Derefter forfulgte og dræbte han hans Søster Sela, der ogsaa var vel forfaren i alt, hvad der hørte til Viking og Krigsvæsen.

Efter i tre Aar at have øvet de største Heltebedrifter skjænkede Hardvendel Rørik de Vaaben og alt det udsøgte Bytte, han havde taget, for at komme saa meget højere i hans Gunst, og Kongen fattede da ogsaa saa stort Venskab for ham, at han gav ham sin Datter Gerut til Ægte, med hvem han avlede en Søn Amlet.

Den store Medgang, Hardvendel havde, vakte hans Broder Fenges Avind, saa han besluttede at tage ham af Dage. Saa lidt kan Dyden være tryk. Selv over for den gjælder det, at Frænde er Frænde værst. Da han saa' Lejlighed dertil, betænkte han sig ikke paa at følge sit Hjertes grumme Lyst og besudle sine Hænder med sin Broders Blod, og til Brodermord føjede han saa Blodskam, idet han ægtede sin myrdede Broders Hustru. Det gaar jo nemlig for det meste saa, at naar en har begaaet en Forbrydelse, er han strax rede til at begaa en ny, idet den ene driver ham til den anden. Saa fræk og snedig var han derhos til at dække over sin skjændige Gjerning, at han gav det Udseende af, at han havde begaaet sin Misgjerning i en god Mening og smykkede Brodermordet med Kjærlighedens Navn, idet han foregav, at skjønt Gerut var saa blid af Sind, at hun ikke gjorde nogen den ringeste Fortræd, havde hendes Husband baaret det voldsomste Had til hende, og at han havde dræbt sin Broder for at frelse hende, fordi det tyktes ham uværdigt, at saa blid en Kvinde, der ikke havde den ringeste Smule Galde i sig, skulde finde sig i hans grumme Haardhed. Den Løgn forfejlede da heller ikke sin Hensigt; thi høje Herrer, som ikke saa sjælden skjænke. Smigrere deres Gunst og holde Øretudere i Ære, er det ikke svært at faa til at tro paa en Løgn. Saaledes betænkte Fenge sig ikke paa med lige forbrydersk Sind at gjøre sig skyldig i en dobbelt Ugudelighed ved at besmitte sin Broders Ægteseng efter først at have myrdet ham.

Da Amlet saa' det, fandt han det ikke raadeligt at bære sig fornuftig ad for ikke derved at vække Mistanke hos sin Farbroder; han stillede sig derfor an, som om han var taabelig og i højeste Maade havde taget Skade paa Forstanden, og ved dette snilde Paafund skjulte han ikke blot, hvad der boede i ham, men reddede ogsaa sit Liv. Han laa stadig hjemme Ved sin Moders Arne og døsede i Skarnet og smurte sig til over hele Kroppen med alskens Uhumskhed, saa han var fæl at se, og Trækkene i hans Ansigt, der var dækket af Smuds, var prægede af den latterligste Fjollethed, ligesom alt, hvad han sagde, lød helt forrykt, og alt, hvad han tog sig for, vidnede om fuldstændig Sløvhed; kort sagt, man skulde ikke tro, han var et Menneske, men et latterligt Uhyre, der var helt fra Sans og Samling. Stundom, naar han sad ved Arnen og ragede i Asken med Hænderne, lavede han Trækroge, som han saa hærdede i Ilden og krummede i Enderne, saa de kunde hægles tæt sammen. Da han en Gang blev spurgt, hvad det var, han tog sig for, svarede han, at han lavede hvasse Spyd til at hævne sin Fader med, hvilket Svar vakte ikke liden Lystighed, thi alle ansaa dette hans Arbejde for latterligt og ørkesløst, skjønt netop det siden hjalp ham til at fuldbyrde sit Forsæt. Den Snildhed, der i Virkeligheden var i dette Svar, vakte nu imidlertid først Mistanke hos dem, der saa' dybere i Tingene, om at han var klogere, end han saa' ud til, thi den Flid og Omhu, hvormed han arbejdede paa saa ringe Ting, tydede paa en Sindrighed, som han holdt hemmelig, og man kunde heller ikke tro, at den, der forstod at bruge sine Hænder saa snildt, havde Skade paa Forstanden. Han plejede ogsaa at samle disse svedne Kjæppe i en Dynge og at gemme dem paa det omhyggeligste, og somme paastod derfor, at hans Forstand var god nok, men at han dulgte sin Kløgt under paatagen Enfoldighed og rugede over dybe Planer, som han snildelig skjulte. De mente, at den bedste Maade at komme under Vejr med hans Listighed paa var paa et hemmeligt Sted at lade ham møde en dejlig Kvinde, der saa skulde prøve paa at forlokke ham til Elskov, thi Trangen til Elskov er saa heftig, at den ikke lader sig skjule, den vilde være for stærk til, at han kunde holde den i Tømme ved Snildhed, og hvis hans Galskab var forstilt, vilde han, naar Lejlighed gaves, strax give efter for sin Lyst. Der blev da sat nogle Folk ud paa ham, som skulde ride langt ind i Skoven med ham og hemmelig være til Stede, naar han blev sat paa den Prøve. Det traf sig saa, at dér blandt dem var en, som havde haft Amme sammen med Amlet, og som ikke havde glemt den Kjærlighed, der havde været imellem dem i deres felles Barndoms Dage. For ham betød Mindet om deres fordums Samliv mere, end hvad der nys var blevet ham paalagt, og han fulgte med Amlet blandt de beskikkede Mænd mere for at give ham et Vink end for at lokke ham i Fælden, thi han tvivlede ikke om, at der vilde times ham det værste, dersom han véd det ringeste Tegn gav til Kjende, at han var ved sin Fornuft, og især hvis han for deres Øjne hengav sig til Elskov. Det indsaa Amlet nu ogsaa godt selv, og da man bød ham stige til Hest, satte han sig med Vilje saaledes op, at han vendte Ryggen til Hestens Hoved og Ansigtet til Halen, og paa denne lagde han Bidslet, som om det var hans Mening at styre Hestens Fart ved den. Ved dette snilde Paafund skuffede han Farbroderens Anslag og undgik Snaren. Det var ellers et nok saa latterligt Syn, da Hesten løb af Sted uden Tømme med en Rytter, der styrede den ved Halen.

Da de paa Vejen mødte en Ulv i et Krat, og hans Ledsagere sagde, at det var en ung Hest, sagde Amlet, at Fengé havde alt for faa af den Slags gaaende imellem sit Kvæg, hvorved han

paa en lige saa stilfærdig som vittig Maade ønskede ondt over, hvad der hørte hans Farbroder til. Da de hertil bemærkede, at det var meget forstandigt svaret, sagde han, at han med Vilje havde udtrykt sig saaledes, for at man ikke i nogen Maade skulde kunne sige om ham, at han fo'r med Løgn. Det var ham nemlig om at gjøre kun at sige, hvad han mente, derfor sagde han det paa en saa sindrig Maade, at man ikke kunde sige, han løj, og heller ikke paa Grund af den sindrige Iklædning faa fat i hans virkelige Mening.

Nede ved Strandbredden saa' de Roret af et strandet Skib, og hans Ledsagere sagde da, at det var en svært stor Kniv, de der havde fundet. "Ja", sagde han, "den skal have en ualmindelig stor Skinke at skære i", hvorved han tænkte paa Havet, som Rorets Størrelse passede godt til. Da de kom forbi nogle Sandklitter og gjorde ham opmærksom paa dem med den Bemærkning, at det var noget dejligt Mel, svarede han, at det jo ogsaa var malet af Stormen og Havets Skum, og da hans Ledsagere roste dette Svar, sagde han selv, at det var meget klogt sagt. Da de med Vilje havde forladt ham, for at han saa meget dristigere kunde følge sin Lyst, mødte han ligesom ved et Tilfælde paa et afsides Sted den Kvinde, hans Farbroder havde sat ud paa ham, og han vilde sikkert strax have taget hende i Favn, hvis ikke hans Diebroder havde givet ham et lønligt Vink om, at der var Forræderi med i Spillet. Efter at denne havde overvejet, hvorledes han bedst skulde bære sig ad med hemmelig at advare ham og faa ham til at styre sin farlige Lyst, havde han nemlig fundet paa at anbringe en Avne, han fandt paa Jorden, under Bagen af en Bremse, som han saa gjennede lige hen til det Sted, hvor han vidste Amlet var, og dermed gjorde han ham, som ikke anede Uraad, en stor Tjeneste; Amlet var nemlig lige saa snild til at forstaa Advarslen som den anden til at finde paa den, thi da han saa' Bremsen med Avnen paa Bagen, skjønnede han strax, at det var et hemmeligt Vink om, at der var Ulve i Mosen. Da han nu saaledes havde faaet sin Mistanke vakt og Skræk i Blodet, tog han, for at kunne være tryggere, Kvinden med hen til et afsides Sted, hvor der var fuldt op af Moser, og der fuldbyrdede han sin Hensigt og bad hende derhos paa det indstændigste om ikke at røbe det til nogen, hvilket hun var lige saa villig til at love ham som han ivrig til at bede hende derom; thi hun var bleven opfostret sammen med ham og holdt derfor overmaade meget af ham.

Da Amlet kom hjem, og de alle for Løjer spurgte ham, om han saa havde faaet sin Elskov styret, svarede han ja, han havde hvilet i Pigens Favn, og da de videre spurgte, hvor det var gaaet for sig og hvilke Bolstre de havde hvilet paa, svarede han, at de havde ligget paa en Hestehov, en Hanekam og nogle Loftsfelter, han havde nemlig, for ikke at blive nødt til at lyve, taget lidt af hver af disse Ting med, da han gav sig ud paa denne Fristefærd. Dette Svar vakte da ogsaa almindelig Latter, skjønt hans spøgefulde Ord ikke sagde andet, end hvad sandt var. Da de nu ogsaa spurgte Pigen, svarede hun, at der ikke havde været noget imellem dem, og det troede de saa meget villigere, som ingen af dem, der havde været med, vidste noget om, hvad der var foregaaet; men han, som havde givet Bremsen Avnen at flyve med, sagde, for at Amlet kunde vide, at det var ham, der havde frelst ham ved sit snilde Paafund, at han nylig ganske særlig havde været betænkt paa hans Tarv. Amlet gav ham et lige saa snildt Svar; thi for at han kunde vide, at han var ham taknemlig for det Vink, han havde givet ham, sagde han, at han nok havde set, at der kom noget flyvende i fuld Fart med et Straa paa Ryggen og en

Avne i Bagen. De andre var ved at revne af Latter over det Svar, men Amlets Ven glædede sig over hans Forstand.

Da han nu saaledes havde narret dem alle, og ingen kunde faa hans Forstandskiste dirket op, sagde en af Fenges Venner, der var klogere i sine egne Tanker end i Virkeligheden, at det ikke lod sig gjøre ved almindelig Snedighed at faa en Forstand, der var saa godt gjemt, frem for Dagens Lys, han var alt for stædig, til at man kunde komme nogen Vegne med ham ved at stille ham paa lette Prøver, hans Snedighed var saa mangfoldig, at det ikke kunde nytte at bruge simple Midler. Derfor havde han nu ved at granske dybt over Tingene udfundet en sindrigere Fremgangsmaade, som det ikke var svært at følge, og som sikkert vilde føre til, at de kom paa det rene med, hvad de søgte at faa at vide. Fenge skulde nemlig lade, som om han for en vigtig Sags Skyld var nødt til at rejse bort, og saa skulde Amlet lukkes ind i Sovekammeret til sin Moder, efter at der først, uden at nogen af dem vidste det, var stillet en Mand paa Lur i en Krog derinde for at give nøje Agt paa, hvad de talte sammen; dersom Amlet var ved sin Forstand, vilde han nemlig ikke tage i Betænkning at tale rent ud til Moderen, thi hendes Ærlighed vilde han ikke være bange for at stole paa. For at vise, at han lige saa fuldt var Mand for at føre sin Plan igjennem som for at finde paa den, tilbød han selv at paatage sig den Spejdertjeneste. Fenge blev glad over dette Forslag og drog bort under Paaskud af, at han skulde paa en lang Rejse. Manden, som havde fundet paa dette Raad, havde lønlig listet sig ind i Kammeret, hvor Amlet skulde være sammen med sin Moder, og skjult sig i Halmen, Gulvet var strøet med. Men Amlet fandt ogsaa Udvej til at undgaa den Snare. Da han frygtede for, at der var Lurere, bar han sig først ad paa sin sædvanlige vanvittige Maade, galede som en Hane, baskede med Armene, som om det var Vinger, og sprang omkring i Halmen for at prøve, om der laa nogen gjemt i den. Da han mærkede noget ligesom en Klump under Fødderne, stak han i det med sit Sværd, gjennemborede det og trak saa Manden frem af hans Skjul og slog ham ihjel, derpaa huggede han hans Lig i Stykker, kogte Stumperne og kastede dem i Kulen til Æde for Svinene, saa Uslingens Krop fik sit Leje i Skarn og Uhumskhed. Efter at han saaledes havde faaet Lureren af Vejen, gik han atter ind i Kammeret, og da hans Moder nu begyndte at græde og jamre sig over hans Forrykthed, sagde han: "Hvorfor søger du, skammelige Kvinde, at skjule din grove Synd med falske Taarer, du, der som en fræk Skjølge skjænder og besudler dit Leje, idet du fuld af Ukyskhed favner din Husbonds Morder og med de væmmeligste Kjærtegn slesker for den, der har undlivet din Søns Fader? Saaledes tager Hopper imod de Hingste, der bar overvundet dem, de før holdt sig til; det er umælende Dyrs Natur snart i Flæng at parres med en, snart med en anden, og du viser jo noksom ved at bære dig ad som de, at du har glemt din første Mand. Jeg stiller mig ikke uden Grund an, som om jeg var forrykt, thi jeg tvivler ikke om, at han, der har myrdet sin Brodér, ogsaa vilde fare frem med samme Grumhed imod andre Frænder. Derfor er det bedre, at jeg har Udseende af at være gal end af at være klog; ved at lade, som om jeg er rent forrykt, redder jeg Livet. I mit stille Sind pønser jeg dog stadig paa at hævne min Fader; men jeg passer mit Snit, jeg venter paa gunstig Lejlighed dertil. Hver Ting maa have sin Tid og sit Sted. Over for en falsk og grum Mand maa man gaa mere snedig til Værks. Du har derfor ikke nødvendig at jamre dig over min Forrykthed, med mere Føje burde du græde over din egen Skjændsel, snarere sørge over, at din egen Sjæl er i Ulave, end over at andres er det. Og glem saa for Resten ikke at holde

Tand for Tunge". Ved saaledes at overdænge sin Moder med haarde Ord fik han hende til at vende tilbage til Dyd og Ærbarhed og til at indse, at hendes fordums Kjærlighed var mere værd end den Vellyst, hun havde givet sig hen til. Da Fenge vendte tilbage, og Spejderen ingen Steds var at finde, lod han længe paa det ivrigste søge efter ham, men alle sagde, at de hverken havde hørt eller set noget til ham. De spurgte ogsaa for Spøg Amlet, om han ikke havde Færten af, hvor han var bleven af; han svarede, at han var gaaet i Kulen og gaaet til Bunds der, og saa havde Svinene ædt ham med alt det Skarn, han havde faaet paa sig. Skjønt hans Ord indeholdt en Tilstaaelse af Sandheden, lo de dog blot ad den, fordi den lød som Vanvid.

Fenge havde nu imidlertid stadig en stærk Mistanke om, at hans Stifsøn pønsede paa Svig, og vilde derfor gjerne tage ham af Dage, men da han ikke selv turde gjøre det af Frygt baade for hans Bedstefader Røriks og hans Moders Vrede, besluttede han, for selv at kunne lade, som han var uden Skyld, at faa en anden til at gjøre det og lade Kongen af England myrde ham, idet han, opsat, som han var, paa at skjule sin Grumhed, hellere vilde bringe Skjændsel over sin Ven end paadrage sig selv Vanry. Ved sin Bortrejse paalagde Amlet lønlig sin Moder, naar der var gaaet et Aar, at tjælde Hallen med Tæpper og holde hans Gravøl, som om han var død; til den Tid lovede han at komme tilbage. I Følge med ham var to af Fenges Hirdmænd, der havde Brev med til Kongen af England, i hvilket det paalagdes ham at lade den medfølgende unge Mand dræbe - det var indristet i en Trækjevle, hvilket i gamle Dage var en meget almindelig Maade at skrive Brev paa. Medens de sov, ransagede Amlet deres Gjemmer og fik fat i Brevet, og da han havde læst det, skrabede han Indholdet ud og ristede noget helt andet i Stedet, idet han satte sine Rejsefællers Navne i Steden for sit eget og anmodede om, at de maatte blive ombragte. Og ikke nok med, at han saaledes friede sig selv fra Døden og lod den komme over de andres Hoveder, tilføjede han falskelig en Anmodning i Fenges Navn, om at Kongen af England vilde give den højst forstandige unge Mand, han sendte ham, sin Datter til Ægte.

Da de kom til England, og Sendemændene fik Foretræde for Kongen, overrakte de ham Brevet, som de troede skulde bringe en anden Døden, men som i Virkeligheden indeholdt deres egen Dødsdom. Kongen lod som ingen Ting og tog venlig og gjæstfrit imod dem, men Amlet agtede det kongelige Maaltid, der anrettedes for dem, saa ringe, som om det var den simpleste Mad, vendte sig med en Afholdenhed, som alle lindrede sig over, fra Bordets rige Overflod og vilde hverken spise eller drikke. Alle saa' med Forundring paa, at denne fremmede unge Mand bar saadan Afsky for det kongelige Bords lækre og med Overdaadighed tillavede Retter, som om det havde været grov Bondekost. Da Maaltidet var til Ende og Gjæsterne gik til Ro, lod Kongen en Mand skjule sig i deres Sovekammer for om Natten at erfare, hvad de talte sammen. Da Amlets Rejsefæller nu spurgte, hvorfor han, da de sad til Bords, ikke havde villet røre Maden, som om det havde været Gift, svarede han, at Brødet var besmittet med Blod, Øllet smagte af Jærn, Flæsket stod der Stank af som af Menneskelig, det havde været en død Mands Aadsel for nær og var blevet fordærvet deraf. Han sagde endvidere, at Kongen havde Trælleøjne, og at Dronningen i tre Ting havde baaret sig ad som en Trælkvinde, og smædede saaledes nok saa meget dem, der havde ladet Maden lave, som Maden selv. Hans Stalbrødre skjændte nu paa ham, fordi han nu igjen kom med sit gamle

Vanvid, og begyndte at spotte ham og give ham spydige Ord, fordi han lastede, hvad han burde rose, klagede over, hvad godt var, førte usømmelig Tale om saa ypperlig en Konge og en Kvinde af saa høviske Sæder, og ved sine forsmædelige Ord tilføjede dem den største Tort, skjønt de begge var al Ære værd.

Da Kongen fik delte at vide af sin Drabant, sagde han - og ved de faa Ord viste han, hvor kløgtig han var -, at enten maatte dette Menneske have mere Forstand end andre, eller han maatte være forrykt. Han lod derpaa sin Foged kalde og spurgte, hvor han havde Brødet fra. Da Fogden svarede, at det var lavet af deres egen Bager, spurgte Kongen, hvor Kornet, det var bagt af, havde voxet, og om der var Tegn til, at nogen var bleven slaaet ihjel der, og Fogden sagde da, at der tæt ved Kongsgaarden var en Mark, der var fuld af gamle Ben af slagne Mænd, saa det var tydeligt nok, at der i gamle Dage havde fundet et stort Mandefald Sted, og der havde han i Haab om at faa overmaade mange Fold ladet Vaarsæden saa, fordi der var mere Grøde i Jorden der end anden Steds, og det kunde jo derfor nok være, at Brødet havde faaet nogen Afsmag af de raadne Ben. Da Kongen hørte det, skjønnede han, at det var rigtigt, hvad Amlet havde sagt, og han vilde nu ogsaa have at vide, hvor Flæsket kom fra. Fogden sagde da, at hans Svin som Følge af, at der ikke var blevet passet tilstrækkelig paa, var slupne ud og havde ædt det forraadnede Lig af en Røver, saa det kunde maaske være, at det var deraf deres Kjød smagte fordærvet. Da Kongen var kommen paa det rene med, at Amlet ogsaa havde haft Ret i dette, spurgte han, hvad Øllet var brygget af, og da Fogden svarede, at det var brygget af Spelt og Vand, lod han grave dybt i det Kildevæld, Fogden viste ham, og der fandt de en Mængde rustne Sværd, som man holdt for havde givet Vandet Afsmag. Andre siger, at det var Mjøden, Amlet lastede, fordi han, da den blev øst op, fandt nogle Bier i den, der havde ædt af en død Mands Ister, og saa var den daarlige Smag gaaet over i Mjøden fra Honningen. Da Kongen nu saaledes saa', at det havde sin Rigtighed med den Afsmag, Amlet havde anket over, og yderligere, da han spurgte ham, hvad han mente med de nedsættende Ord, han havde sagt om hans Øjne, fik at vide, at han havde sigtet til en Plet, der hvilede paa hans Herkomst, talte han hemmelig med sin Moder og spurgte hende, hvem der var Fader til ham. Da han, efter at hun havde svaret, at hun ikke havde haft Samkvem med andre end Kongen, truede hende med, at han nok skulde faa Sandheden ud af hende ved Hjælp af Pinebænken, tilstod hun, at det var en Træl, der var Fader til ham, og af denne aftvungne Bekjendelse fik han saaledes at vide, hvorledes det forholdt sig med den Plet paa hans Herkomst, Amlet havde hentydet til. Men medens han skammede sig over sin lave Byrd, glædede han sig paa den anden Side over den unge Mands Kløgt, og han spurgte ham nu, hvorfor han havde tilføjet Dronningen den Tort at sige, at hun bar sig ad som en Trælkvinde. Men da han nu saaledes besværede sig over, at hans Gjæst om Natten havde talt nedsættende om hans Hustrus Høviskhed, fik han at vide, at hendes Moder virkelig var en Trælkvinde, thi Amlet sagde, at de tre Ting, han havde ment, da han lastede hende for at bære sig ad som en Trælkvinde, var for det første, at hun paa saadanne Kvinders Vis svøbte Hovedet ind i sin Kaabe, for det andet, at hun kiltrede sin Kjortel op, naar hun gik, og for det tredje, at hun stangede sine Tænder og tyggede Madresterne, og for at han kunde se, at hun ikke blot havde Trællelader, men ogsaa var af Trællebyrd, fortalte han ham, at hendes Moder var bleven taget til Fange og gjort til Trælkvinde.

Kongen fik nu saadan Ærbødighed for hans Klogskab, som om det var guddommelig Visdom, han var begavet med, og gav ham sin Datter til Ægte, og alt, hvad han sagde, tog han, som om det kom fra Himlen. Hans Ledsagere lod han i Henhold til sin Vens Anmodning hænge Dagen efter. Amlet lod, som om han blev fortrydelig over denne Vennetjeneste, som om det var en Uret, der var sket ham, og Kongen gav ham da i Mandebod noget Guld, som han senere lod smelte og hemmelig støbe ind i nogle hule Træstokke.

Da han havde været i England et Aar, bad han om Lov til at rejse og vendte hjem, og af alle de Skatte, Kongen havde givet ham, tog han ikke andet med end Stokkene med Guldet i. Da han kom til Jylland, afførte han sig sine fine Klæder og aflagde sit høviske Væsen og antog i Steden derfor med Vilje atter de latterlige Lader, han tidligere havde baaret til Skue, og da han bedækket med Smuds traadte ind i Hallen, hvor de var ved at holde hans Gravøl, vakte det den største Forbavselse hos alle, at Rygtet altsaa havde løjet ham død. Deres Forskrækkelse forvandlede imidlertid omsider til Lystighed, og Gjæsterne gjorde Løjer med hverandre, fordi de holdt Gravøl efter ham, som om han var død, og saa stod han levende iblandt dem. Da de spurgte ham, hvor hans Stalbrødre var, viste han dem Stokkene, han havde med, og sagde, at her var de begge to, og det er jo ikke saa lige at sige, om dette Svar var mest sandfærdigt eller morsomt, thi skjønt de fleste ansaa det for taabeligt, var det jo overensstemmende med Sandheden, for saa vidt som han i de dødes Sted viste dem den Mandebod, han havde faaet for dem. Derpaa gav han sig til at hjælpe Mundskjænkene for at faa Lystigheden bedre i Gang imellem Gjæsterne og drak dem flittig til, og for at hans side Kjortel ikke skulde hindre hans Gang, bandt han den op med sit Sværdbælte, og Sværdet trak han jævnligen ud af Skeden og saarede sig med dets Od i Fingerspidserne, hvorfor nogle af Gjæsterne slog en Jærnnagle igjennem det og Skeden, saa at det ikke kunde drages. For saa meget tryggere at kunne bane Vejen for sit Anslag skjænkede han flittig for Hirdmændene, fik dem til at tømme det ene Horn efter det andet og overvældede dem alle saaledes med Drik, at de af Drukkenskab ikke kunde staa paa Benene og lagde sig til at sove i Borgen og saaledes brugte Gildehallen som Sovekammer. Da han nu saa, at de var lette at overliste, og at Lejligheden til at udføre hans Forsæt var kommen, hentede han de Kjæppe, han i sin Tid havde lavet til, frem fra Stedet, hvor han havde forvaret dem, og gik atter ind i Huset, hvor Hirdmændene laa hulter til bulter paa Gulvet og brækkede sig, alt medens de sov Rusen ud. Han skar Baandene over, der holdt Tæpperne fast, som hans Moder efter Aftale havde tjældet Hallens Vægge med indvendig, og da de faldt ned over de snorkende Mænd, stak han Kjæppene med Krogene i dem og filtrede det hele saa uløselig sammen, at ingen af dem, der laa under det, kunde rejse sig, hvor meget de end anstrængte sig. Derpaa stak han Ild paa Huset, Flammerne tog hurtig til i Styrke, saa Ilden bredte sig og snart ompændte hele Borgen og fortærede den med alle dem, der var i den, hvad enten de nu stadig laa i dyb Søvn, eller de forgjæves søgte at rejse sig. Derpaa gik han ind i Fenges Sovekammer, hvor Kongen var bleven baaren ind af sine Mænd, rev Sværdet, der hang ved hans Seng, til sig og hængte sit eget i Stedet for. Saa vækkede han sin Farbroder og sagde ham, at hans Hirdmænd var ved at brænde op, og at Amlet var kommen rustet med sine gamle Kroge og opsat paa at tage den Hævn, han havde til gode for sin Faders Drab. Da Fenge hørte det, sprang han ud af Sengen og blev fældet, da han savnede sit eget Sværd og forgjæves søgte at drage det, der hang i dets Sted.

En modig Mand og værdig til et evigt Eftermæle var Amlet, som snildelig gav sig Udseende af at være en Taabe og ved en beundringsværdig godt paatagen Galskab holdt sin overmenneskelige Kløgt skjult og ikke blot ved sin Snildhed fik bjærget Livet, men ogsaa ved dens Hjælp fandt Lejlighed til at hævne sin Fader, saa det maa staa uafgjort hen, om han ved saaledes snildt at vare sig selv og kjækt at hævne sin Fader lagde mest Mod eller Klogskab for Dagen.